

Analiza SWOT oraz identyfikacja potrzeb regionu Szwejczarami Kaszubskiej

Lokalna Strategia Rozwoju obszaru Szwejczarami Kaszubskiej na lata 2023-2027

Wersja I – do konsultacji społecznych

Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby

Kartuzy, luty 2023 r.

I. Analiza SWOT

W niniejszym punkcie jako podsumowanie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego rozwoju obszaru LGD, przedstawiono jej wyniki w postaci analizy SWOT, prezentującej mocne i słabe strony regionu oraz szanse i zagrożenia dla jego rozwoju w przyszłości. Analizę oparto o wyniki analizy danych statystycznych, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz spotkań konsultacyjnych ze społecznością lokalną. Otrzymane w ten sposób informacje stanowią podstawę do dalszych prac nad przygotowaniem Strategii i wyznaczeniem celów i kierunków rozwoju Szwejarii Kaszubskiej na przyszłość.

Tabela 1. Analiza SWOT.

L.P.	Moce strony	L.P.	Słabe strony
M1	<ul style="list-style-type: none"> atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe i ich predysponowanie do rozwoju turystyki i rekreacji, 	S1	<ul style="list-style-type: none"> stopniowy zanik zwłaszcza - wśród ludzi młodych - kultywowania tradycyjnych elementów kultury kaszubskiej, w tym umiejętności posługiwania się językiem kaszubskim,
M2	<ul style="list-style-type: none"> walory predysponujące region do rozwoju aktywnych form turystyki i rekreacji, w turystyki kwalifikowanej (atrakcyjne ukształtowanie terenu, lasy, rzeki, duża jeziorność), 	S2	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca promocja kultury kaszubskiej w regionie i kraju,
M3	<ul style="list-style-type: none"> występowanie licznych obszarów prawnie chronionych: park krajobrazowy, rezerваты przyrody, obszary sieci Natura 2000, itp. 	S3	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie niska aktywność organizacji pozarządowych na obszarze LGD, w tym NGO działających w sferze kultury,
M4	<ul style="list-style-type: none"> korzystne położenie komunikacyjne, bliskość aglomeracji trójmiejskiej oraz portów lotniczego i morskiego; połączenie kolejowe PKM z Trójmiastem, 	S4	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca współpraca mieszkańców na rzecz planowania rozwoju na szczeblu lokalnym,
M5	<ul style="list-style-type: none"> bliskość Trójmiasta – jako chłonnego rynku dla produktów / usług, 	S5	<ul style="list-style-type: none"> rozdrobnione i ekstensywne, niskotowarowe rolnictwo oparte przede wszystkim o małe gospodarstwa produkujące na własne potrzeby,
M6	<ul style="list-style-type: none"> bliskość autostrady A-1 oraz portów morskich i lotniczego, 	S6	<ul style="list-style-type: none"> słabo rozwinięte przetwórstwo i sprzedaż bezpośrednio do klienta lokalnych produktów rolnych, zwłaszcza przez małe podmioty/gospodarstwa rolne - mimo posiadanych zasobów tych produktów;
M7	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie dobrze rozwinięta pod względem ilościowym baza noclegowych obiektów turystycznych, 	S7	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca rozpoznawalność marki regionu (Szwajcarii Kaszubskiej), zwłaszcza za granicą,
M8	<ul style="list-style-type: none"> kultura kaszubska - posiadanie własnego języka, historii, kultury, tradycji kaszubskich, 	S8	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca skoordynowana promocja walorów turystycznych i kulturowych regionu, w tym niewystarczająca współpraca pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym w tym zakresie,
M9	<ul style="list-style-type: none"> istniejące materialne dziedzictwo kulturowe: sanktuaria, cmentarze, obiekty kultury sakralnej, dwory i pałace, zabudowa folwarczna, tradycyjna zabudowa kaszubska, chata kaszubska, ołtarz papieski, 	S9	<ul style="list-style-type: none"> zbyt duża liczba osób utrzymujących się z rolnictwa - duży problem bezrobocia ukrytego w rolnictwie na terenach wiejskich obszaru LGD; zagrożenie rolników i ich domowników wykluczeniem społecznym i ubóstwem,
M10	<ul style="list-style-type: none"> istniejące produkty lokalne oparte o kuchnię regionalną, produkty tradycyjne i regionalne; znaczna liczba zarejestrowanych na terenie LGD produktów regionalnych, 		
M11	<ul style="list-style-type: none"> działalność kaszubskich twórców ludowych (ceramika, haft, tabaka, tabakiery, „nuty kaszubskie”, instrumenty kaszubskie, itp.), 		
M12	<ul style="list-style-type: none"> duża liczba małych, rodzinnych gospodarstw rolnych jako potencjał do rozwoju turystyki (np. zagrody edukacyjne) lub przetwórstwa lokalnych produktów, 		

M13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobra sytuacja demograficzna regionu – wysoki wskaźnik urodzeń, przyrostu naturalnego, dodatnie saldo migracji (zwłaszcza w gminach sąsiadujących z Gdańskiej), relatywnie młoda na tle regionu struktura wieku ludności obszaru LGD oraz korzystane wskaźniki obciążenia demograficznego, 	S10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ słabe warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa (jakość gleb, ukształtowanie terenu, mikroklimat),
M14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niskie na tle województwa i kraju bezrobocie rejestrowane (najniższe z powiatów ziemskich województwa pomorskiego), 	S11	<ul style="list-style-type: none"> ▪ duże i rosnące zanieczyszczenie środowiska naturalnego, zwłaszcza w najbardziej atrakcyjnych turystycznie regionach, w tym na obszarach prawnie chronionych,
M15	<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie branż dominujących, perspektywicznych, które wykazują wysoki poziom przewag komparatywnych w regionie na tle województwa i kraju, 	S12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca antropopresja na walory przyrodnicze ze strony ruchu turystycznego,
M16	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dogodny warunk do rozwoju systemów odnawialnych źródeł energii (nasłonecznienie, wiatry, rzeki, dostęp do biomasy), 	S13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatek infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny i ograniczającej jego negatywny wpływ na środowisko, w tym ścieżek i tras rowerowych oraz oznakowania walorów i atrakcji turystycznych,
M17	<ul style="list-style-type: none"> ▪ marka Szwajcarii Kaszubskiej (wymagająca dalszej promocji), 	S14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usługi turystyczne regionu oparte przede wszystkim o walory sezonu letniego (np. turystyka wodna),
M18	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach, 	S15	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatek infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej,
M19	<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie 3 uniwersytetów trzeciego wieku oraz klubów seniora, 	S16	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostateczna oferta istniejącej lokalnej turystycznej bazy noclegowej, słabo dostosowana do aktualnych trendów w turystyce oraz do wykorzystania walorów regionu poza sezonem letnim,
M20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie dobrze rozwinięty system instytucji publicznych działających w sferze instytucjonalnych usług społecznych, 	S17	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbyt niska jakość oraz zakres usług świadczonych w części obiektów noclegowych,
M21	<ul style="list-style-type: none"> ▪ partnerstwo w ramach Lokalnej Grupy Działania które pozwoli na poprawę spójności obszaru LGD i wzrost tożsamości mieszkańców regionu, 	S18	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mało elastyczna, tradycyjna oferta turystyczna w regionie – niedostatek nowych, innowacyjnych atrakcji turystycznych,
M22	<ul style="list-style-type: none"> ▪ duża i rosnąca rola partnerstwa w ramach LGD, pozwalająca na zacieśnienie współpracy międzygminnej oraz międzysektorowej, przekładając się na poprawę spójności obszaru LGD i wzrost tożsamości mieszkańców z regionem. 	S19	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostatek infrastruktury rekreacyjnej skierowanej do mieszkańców, w tym wykorzystywanej do aktywnego spędzania wolnego czasu,
		S20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie niski poziom rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich obszaru LGD - niższa na tle województwa liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców,
		S21	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczające wykorzystanie posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych dla rozwoju przedsiębiorczości w

			kontekście generowana nowych miejsc pracy oraz dochodów dla lokalnej społeczności i gospodarki regionu (wpływy z podatków),
		S22	▪ relatywnie trudna sytuacja na rynku pracy ludzi młodych (w tym absolwentów) oraz kobiet,
		S23	▪ oparcie lokalnych źródeł energii o paliwa konwencjonalne – niewystraczająca liczba źródeł energii opartych o OZE, zwłaszcza wśród indywidualnych mieszkańców (mimo podejmowanych zabiegów w tym zakresie w ostatnich latach),
		S24	▪ niedostateczna wiedza mieszkańców na temat ochrony środowiska, w tym posiadanych walorów przyrodniczych, obszarów chronionych, itp.
		S25	▪ niedostateczna świadomość turystów dotycząca potrzeby ochrony lokalnych walorów przyrodniczych i negatywnego wpływu turystyki na te walory,
		S26	▪ pomoc społeczna świadczona przede wszystkim w formie instytucjonalnej; niedostateczny rozwój lub zupełny brak (w zależności od rodzaju usług i obszaru) usług społecznych w formie zdeinstytucjonalizowanej,
		S27	▪ niedostateczny rozwój infrastruktury społecznej, zwłaszcza na potrzeby deinstytucjonalizacji usług społecznych,
		S28	▪ znaczna liczba rodzin wymagających wsparcia z uwagi na ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwałą i ciężką chorobę,
		S29	▪ mniejsza od średniej dla regionu dostępność do usług stacjonarnej pomocy społecznej,
		S30	▪ relatywnie mniejsza liczba rodzin zastępczych na terenie LGD na tle regionu – niskie w relacji do potrzeb zainteresowanie osób/rodzin świadczeniem usług rodzinnej pieczy zastępczej,
		S31	▪ znaczny udział osób niepełnosprawnych prawnie lub biologicznie wśród seniorów (osób w wieku poprodukcyjnym),

		S32	<ul style="list-style-type: none"> niska trwałość realizowanych projektów w zakresie usług społecznych (ograniczona do okresu trwałości wskazanego przez fundusz finansujący),
		S33	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie niewielka liczba działań skierowanych na aktywizację seniorów i ich najbliższego otoczenia – w stosunku do potrzeb w tym zakresie,
		S34	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczające wsparcie opiekunów osób starszych, niepełnosprawnych i chorych, w tym w ramach opieki wytchnieniowej,
		S35	<ul style="list-style-type: none"> brak wsparcia dla osób niepełnosprawnych w wieku pow. 25 lat oraz ich opiekunów/rodzin,
		S36	<ul style="list-style-type: none"> zbyt mała liczba infrastruktury placówek dziennych, w tym mieszkań chronionych, odpowiadającym na zapotrzebowanie osób starszych, niepełnosprawnych i chorych,
		S37	<ul style="list-style-type: none"> wzrost zagrożeń o charakterze behawioralnym, np. uzależnienie od komputera, smartfonu, pracoholizm, itp., przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży,
		S38	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca świadomość mieszkańców dotycząca funkcjonowania systemu pomocy społecznej,

L.P.	Szanse	L.P.	Zagrożenia
SZ1	<ul style="list-style-type: none"> napływ imigrantów z Ukrainy i ich wpływ na lokalną gospodarkę, rynek pracy, itd. 	Z1	<ul style="list-style-type: none"> wpływ pandemii Covid-19 na lokalną branżę turystyczną i okołoturystyczną,
SZ2	<ul style="list-style-type: none"> wzrost znaczenia turystyki w lokalnej, regionalnej i krajowej gospodarce, 	Z2	<ul style="list-style-type: none"> wpływ wojny w Ukrainie na sytuację społeczno – gospodarczą w kraju i na świecie,
SZ3	<ul style="list-style-type: none"> wzrost zainteresowania turystyką wiejską wśród turystów krajowych i zagranicznych, 	Z3	<ul style="list-style-type: none"> wysoka inflacja i jej wpływ na funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw, w tym firm w branży usług turystycznych i okołoturystycznych,
SZ4	<ul style="list-style-type: none"> plany rewitalizacji linii kolejowej Kartuzy – Sierakowice, 	Z4	<ul style="list-style-type: none"> znaczny wzrost cen surowców, energii, paliw, itp. i jego wpływ na sytuację materialną mieszkańców i turystów,
SZ5	<ul style="list-style-type: none"> możliwości wsparcia realizowanych operacji ze strony funduszy publicznych, w tym środków UE. 	Z5	<ul style="list-style-type: none"> postępująca degradacja środowiska naturalnego w tym walorów turystycznych i przyrodniczych,
SZ6	<ul style="list-style-type: none"> zmiana preferencji turystów z pobytych w dużych obiektach noclegowych na pobyty kameralne, w obiektach mniejszych, 		

SZ7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost świadomości mieszkańców i turystów z korzyści płynących z aktywnego spędzania wolnego czasu, 	Z6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ emigracja zarobkowa zdolnej, wykształconej młodzieży, głównie do trójmiasta,
SZ8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiana preferencji turystów dotycząca kierunków wyjazdów – ograniczenie możliwości spędzania wolnego czasu za granicą (pandemia Covid-19 – ograniczenia w przemieszczaniu się; wojna w Ukrainie; wysoka inflacja wpływająca m.in. na znaczny wzrost cen biletów samolotowych), 	Z7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost konkurencji ze strony regionów sąsiednich, w tym w zakresie świadczenia usług turystycznych,
		Z8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krótki sezon turystyczny skoncentrowany w sezonie letnim oraz warunkowany aktualnymi warunkami pogodowymi,
		Z9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie wsparcia kultury i tradycji Kaszub na szczeblu krajowym,
		Z10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmieniające się zasady i przepisy prawne dotyczące wdrażania funduszy UE w Polsce,
		Z11	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiany przepisów prawa np. podatkowego i ich negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw,
		Z12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiany prawa mające wpływ na ograniczenie rozwoju odnawialnych źródeł energii,
		Z13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ starzenie się społeczeństwa,
		Z14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiana modelu życia - mniejsza dzietność, liczba urodzeń, przyrost naturalny,

II. Identyfikacja potrzeb regionu.

Podstawą do sformułowania potrzeb regionu objętego LSR była diagnoza (w tym szerokie konsultacje społeczne) oraz przygotowana na jej podstawie analiza SWOT. Na bazie tych materiałów strukturę logiczną Strategii opracowano na podstawie „metody problemowej”. Pierwszym etapem tego procesu była identyfikacja głównych problemów dotyczących mieszkańców obszaru LGD i jakości ich życia wynikających z braków w zasobach. Zestawienie głównych obszarów problemowych wraz z wynikami analizy SWOT z których te problemy wynikają przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Zależność między wynikami analizy SWOT a zidentyfikowanymi głównymi obszarami problemowymi.

Obszar problemowy	Dane z analizy SWOT ¹
Rosnące zanieczyszczenie środowiska spowodowane działalnością człowieka oraz postępująca degradacja posiadanych walorów naturalnych, w tym lokalnej bioróżnorodności	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mocne strony: M1, M3, M16, ▪ Słabe strony: S11, S12, S23, S24, S25, ▪ Zagrożenia: Z5, Z12,
Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości, spersonalizowanych usług oraz infrastruktury społecznej przez osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mocne strony: M18, M19, M20 ▪ Słabe strony: S26-S38, ▪ Zagrożenia: Z13, Z14,
Brak identyfikacji i wsparcia specyficznych wyróżników gospodarczych i społecznych Szwajcarii Kaszubskiej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwe strony: M10, M12, M15, ▪ Słabe strony: S5, S6, S9, S10, S20,
Nieadekwatna do posiadanych walorów naturalnych i kulturowych atrakcyjność turystyczna, kulturowa i rekreacyjna Szwajcarii Kaszubskiej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mocne strony: M1, M2, M7, M8, M9, M11, M17, M21, M22, ▪ Słabe strony: S1, S2, S3, S4, S7, S8, S13 – S21, ▪ Zagrożenia: Z1, Z2, Z3, Z7, Z8, Z9, ▪ Szanse: SZ2, SZ3, SZ6, SZ7, SZ8.

Kolejnym etapem prac nad LSR była identyfikacja możliwych, negatywnych następstw istnienia zidentyfikowanych problemów. W tym zakresie zidentyfikowano możliwe następstwa jakie mogą się pojawić w wyniku nie podjęcia działań mających na celu rozwiązanie wskazanych problemów. Podsumowaniem przedstawionej logiki Strategii jest zawarta w tabeli nr 3 zależność przyczynowo - skutkowa pomiędzy wynikami analizy SWOT, problemami oraz potrzebami rozwojowymi regionu. Zaprezentowany materiał stanowi podstawę do wyłonienia celów szczegółowych oraz przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach LSR.

Tabela 3. Zależności przyczynowo - skutkowe pomiędzy wynikami analizy SWOT, problemami oraz potrzebami regionu.

Przyczyny problemu	Propozycja usunięcia (potrzeba)	Problem szczegółowy
Niewystarczający rozwój systemu indywidualnych, odnawialnych źródeł energii – negatywny wpływ na środowisko istniejących źródeł	Rozwój systemu odnawialnych źródeł energii oraz infrastruktury towarzyszącej	Rosnące zanieczyszczenie środowiska spowodowane działalnością człowieka oraz postępująca degradacja

¹ Oznaczenie elementów analizy SWOT wg liczby porządkowej wskazanej w Tabeli 1.

energii opartych o paliwa konwencjonalne		posiadanych walorów naturalnych, w tym lokalnej bioróżnorodności
Rosnący negatywny wpływ działalności człowieka na posiadane wybitne walory środowiska naturalnego, w tym obszary chronione	Ochrona różnorodności biologicznej obszarów cennych przyrodniczo	
Niewystarczający poziom wiedzy i świadomości mieszkańców i turystów dotyczącej ochrony posiadanych zasobów przyrodniczych, w tym obszarów i gatunków prawnie chronionych oraz wpływu działalności człowieka na środowisko	Kształtowanie świadomości obywatelskiej o ochronie zasobów przyrodniczych regionu	
Niewystarczający rozwój zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych w relacji do potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Rozwój usług społecznych służących potrzebom osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości, spersonalizowanych usług oraz infrastruktury społecznej przez osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Braki w infrastrukturze społecznej służącej potrzebom osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Rozwój infrastruktury społecznej służącej potrzebom osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	
Niższy od średniej dla regionu i nierównomierny poziom rozwoju przedsiębiorczości; brak zidentyfikowanych i wspieranych branż kluczowych dla rozwoju regionu	Rozwój przedsiębiorczości w oparciu o branże kluczowe dla regionu Szwajcarii Kaszubskiej	Brak identyfikacji i wsparcia specyficznych wyróżników gospodarczych i społecznych Szwajcarii Kaszubskiej
Rozdrobnione, niskotowarowe i ekstensywne rolnictwo	Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych	
Niewystarczające dopasowanie oferty usług turystycznych i okołoturystycznych do aktualnych trendów na rynku	Wsparcie rozwoju komercyjnych usług turystycznych i okołoturystycznych	
Niewystarczające propagowanie i kultywowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego Szwajcarii Kaszubskiej	Kultywowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego i walorów naturalnych Szwajcarii Kaszubskiej	Nieadekwatna do posiadanych walorów naturalnych i kulturowych atrakcyjność turystyczna, kulturowa i rekreacyjna Szwajcarii Kaszubskiej
Niewystarczający rozwój małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej	Rozwój małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej	
Niewystarczający rozwój publicznej, ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej	Rozwój publicznej infrastruktury turystycznej	

<p>Niedostateczna integracja i współpraca mieszkańców obszaru Szwajcarii Kaszubskiej oraz słaba wymiana doświadczeń z innymi regionami – w zakresie przede wszystkim rozwoju i promocji turystyki, kultury i produktów lokalnych</p>	<p>Wzmocnienie potencjału partnerstwa LGD</p>	
--	---	--